BIOENERGIA

Maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Kirjallinen lausunto 5.6.2023

Asia: U 6/2023 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan nettonollateknologiatuotteiden valmistusekosysteemiä vahvistavasta toimenpidekehyksestä (nettonollateollisuutta koskeva säädös)

Bioenergia ry:n lausunto

Kiitämme lausuntopyynnöstä.

Bioenergia ry pitää Valtioneuvoston kantaa yleisesti ottaen hyvänä ja pitää erityisen tärkeänä, että Valtioneuvosto korostaa kannassaan EU:n kilpailukyvyn merkitystä.

Bioenergia ry painottaa Valtioneuvoston tapaan teknologianeutraalia ja markkinaehtoista lähestymistapaa, jossa parhaat ilmasto- ja energiaratkaisut tarkentuvat markkinaehtoisesti. Komission esityksessä strategisten nettonollateknologioiden valmistuskapasiteetin kasvattamisen tarvetta perustellaan geostrategisilla tekijöillä ja sillä, että EU:n ulkopuoliset valtiot ovat linjanneet tukitoimista valittujen teknologioiden osalta. Ymmärrämme, että EU:n on vastattava ulkopuoliseen paineeseen, mutta tässä kokonaisuudessa tulee tunnistaa myös ne teknologiat, joissa jo olemme johtavia toimittajia ja joihin muut valtiot ovat yhtä lailla tukitoimenpiteitä kohdentaneet. Toisten teknologioiden omavaraisuuden kasvattamisen rinnalla ei ole järkevää yhtä aikaa kasvattaa riippuvuusriskiä niillä aloilla, joissa olemme jo maailman kärkeä. Viime vuosien kriisit ovat osoittaneet, että **tarvitsemme laajan portfolion keinoja, joilla turvataan ilmastotavoitteiden saavuttaminen sekä yhteiskunnan resilienssi. Tiukasti rajatut listat 'oikeista' teknologioista, eivät ole optimaalinen tapa edesauttaa parhaiden ratkaisujen löytymistä, eikä lähestymistavassa pystytä huomioimaan teknologista kehitystä.** Toisaalta, jos listoja kuitenkin tehdään, on syytä varmistaa, että ne sisältävät kaikki olennaiset vihreän siirtymän ratkaisut.

Bioenergia ry pitää hyvänä, että uusiutuva energia on laajasti mukana komission esityksessä ja että myös bioenergiateknologian rooli nettonollateknologiana tunnustetaan. Bioenergiateknologioiden strategista merkitystä ei kuitenkaan ole täysin tunnistettu, vaikka bioenergia edustaa n. 55 % uusiutuvan energian tuotannosta EU:ssa ja sillä on siten merkittävä rooli EU:n vähähiilistämisessä. Kysymys on erityisen tärkeä Suomelle, sillä suomalaisilla toimijoilla on erittäin merkittävä jalansija markkinalla niin EU:ssa kuin globaalisti – erityisesti uusiutuvissa liikennepolttoaineissa ja leijupetikattiloissa. Nykytilaa ei tule pitää itsestään selvänä, vaan tasapuolinen kohtelu uusiutuvan energian teknologioiden välillä tulee säilyttää ja varmistaa toimiva kotimarkkina myös bioenergiateknologioissa. **Mikäli komission esityksen jaottelu**

nettonollateknologioiden ja strategisten nettonollateknologioiden välillä säilyy, tulee myös bioenergiateknologiat koko laajuudessaan lisätä strategisten teknologioiden joukkoon.

Hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin osalta varastointikapasiteetti on merkittävä pullonkaula geologisen varastoinnin hankkeiden edistämisessä. On hyvä, että sille esitetään EU-tason tavoitteita varastoinnin tarjonnan varmistamiseksi ja yksittäisten hankkeiden riskien minimoimiseksi. Tämä on myös erityisen tärkeää suomalaisesta näkökulmasta, ottaen huomioon, ettei hiilidioksidin geologinen varastointi ole omilla alueillamme sallittua.

Yhdistys korostaa, että **hiilenpoiston eli hiilinegatiivisten teknologioiden osalta komission esitys ei tarpeeksi huomioi niiden strategista roolia ja skaalaamisen tarvetta tulevina vuosina ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Ongelmallista esityksessä on myös se, että siinä ei tehdä eroa fossiilisen ja biogeenisen hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin välillä.** Vaikka molempia ratkaisuja tarvitaan, niihin kohdistuvissa ohjauskeinoissa ratkaisuja ei tulisi laittaa samalle viivalle. Biogeenisen hiilidioksidin ratkaisuja tulisi nykytilanteessa tukea voimakkaammin, koska niillä voidaan saada aikaan tarpeellisia negatiivisia päästöjä eikä niille ole tällä hetkellä kannustimia, toisin kuin esimerkiksi fossiilisen hiilidioksidin talteenotolle ja varastoinnille EU-päästökaupassa.

Lisäksi, vaikka merkittävin potentiaali hiilenpoistoille on CCS-ratkaisuissa, on myös sellaisia hiilinegatiivisia teknologioita, joissa hiilidioksidi on varastoituna pitkäaikaisesti tuotteeseen, kuten korkealaatuiseen biohiileen. Nämä ratkaisut jäävät esityksessä varjoon. Ottaen huomioon, että tarvitsemme tulevina vuosina laajan portfolion teknologioita, joilla voidaan poistaa hiilidioksidia ilmakehästä, **hiilinegatiivisten teknologioiden tulisi yleisesti olla osa strategisia nettonollateknologioita.**

Nettonollateknologioiden luvituksen sujuvoittaminen ja muut toimintaedellytykset ovat avainasemassa investointien edistämisessä, ja yhdistys tukee komission esitystä menettelyjen nopeuttamiseksi. Innovatiivisten nettonollateknologioiden tukeminen sääntelyn hiekkalaatikoilla on myös tarpeellinen avaus, jolla voidaan edistää kehitteillä olevia teknologioita nopeammin kaupalliselle tasolle.

Lisätiedot:
asiantuntija
Erika Laajalahti
Bioenergia ry
puh. 044 753 0700
erika.laajalahti(a)bioenergia.fi

Harri Laurikka
Toimitusjohtaja
Bioenergia ry